

Briselē, 29.4.2020.
COM(2020) 315 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas
Komisijas devums pirms ES un Rietumbalkānu valstu vadītāju sanāksmes 2020. gada
6. maijā**

Komisijas paziņojums

Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas

I. Ievads

Rietumbalkāni ir neatņemama Eiropas daļa un Eiropas Savienības ģeostratēģiska prioritāte. Visa reģiona Eiropas perspektīva tika atkārtoti apstiprināta 2020. gada martā, kad dalībvalstis piekrita Komisijas priekšlikumiem par pievienošanās procesa **pastiprinātu metodiku**¹ un nolēma sākt pievienošanās sarunas ar **Albānijas Republiku** un **Ziemeļmaķedonijas Republiku**. Eiropas Savienībai ir ļoti svarīgi turpināt veicināt stabilitāti un labklājību šajā reģionā un balstīties uz mūsu kopējām stratēģiskajām interesēm.

Neraugoties uz izlēmīgajiem pasākumiem, kurus veikuši Rietumbalkānu partneri, **Covid-19 pandēmija** – papildus tās tiešajai ietekmei uz cilvēkiem – **negatīvi ietekmē reģiona ekonomiku un cilvēku dzīvi**. Šī pandēmija rada līdz šim vēl nebijušu slogu reģiona valstu veselības aprūpes un sociālās aizsardzības sistēmām. Tūkstošiem iedzīvotāju draud darba zaudēšana, un valdību īstenotajiem pagaidu atbalsta pasākumiem (bezdarbnieka pabalstiem, nodokļu un sociālā nodrošinājuma iemaksu atlikšanai/atcelšanai u. tml.) ir būtiska fiskālā ietekme. Valdības arī ir spiestas strauji paplašināt sociālās aizsardzības sistēmu tvērumu. Pandēmija arī ir ietekmējusi kopīgos centienus migrācijas jomā.

Kaut arī pati Eiropas Savienība ir smagi skarta pandēmijas rezultātā, tai ir īpaša **atbildība un tā ir ieinteresēta vadīt globālo procesu reaģēšanai** uz pandēmiju un sniegt palīdzību partneriem, kuriem tā ir vajadzīga – it īpaši ES tuvākajos kaimiņreģionos. Savu starptautisko centienu ietvaros ES **sniedz Rietumbalkāniem būtisku un vēl nepieredzēta mēroga atbalstu**. ES nodrošina finansiālu atbalstu vairāk nekā 3,3 miljardu euro apmērā, kas paredzēts reģiona valstīm, lai novērstu aktuālo krīzi veselības jomā un apmierinātu no krīzes izrietošās humanitārās vajadzības, kā arī lai pārvarētu ilgtermiņa un strukturālās sekas, kas ietekmē šo valstu sabiedrību un ekonomiku. Ņemot vērā Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvu, Eiropas Savienība izturas pret tām kā pret privilēģētām partnerēm, sniedzot tām piekļuvi daudzām iniciatīvām un instrumentiem, kas ir rezervēti ES dalībvalstīm.

ES dalībvalstu un reģiona valstu vadītāji tiksies 2020. gada 6. maijā, lai apspriestu izaicinājumus, ar kuriem tie kopīgi saskaras. Lai sniegtu artavu šajās diskusijās, šajā paziņojumā ir izklāstīta **Eiropas Savienības solidaritāte ar Rietumbalkāniem** brīdī, kad šīs valstis cīnās ar tiešajām Covid-19 sekām, kā arī norādītas savstarpējās sadarbības jomas. Paziņojumā arī aplūkots ilgāka termiņa ES atbalsts ekonomikas atlabšanai, **ieskicējot fonu detalizētākam, reģiona vajadzībām atbilstošam ekonomikas un ieguldījumu plānam, ar kuru Komisija nāks klajā vēlāk šā gada laikā**. Turklāt paziņojumā uzmanība ir veltīta aizvien aktīvākai ES iesaistei un atbalstam ar mērķi realizēt reģiona Eiropas perspektīvu, kas panākams, atbalstot visus partnerus, lai tie ar vēl lielāku sparu īstenotu vajadzīgās fundamentālās reformas demokrātijas, tiesiskuma un ekonomikas jomā, kā paredzēts saskaņā ar pastiprināto metodiku.

¹ Komisijas paziņojums *“Pievienošanās procesa uzlabošana — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem”* [COM\(2020\) 57 final](#).

II. ES atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19

Reaģējot uz krīzi, Eiropas Savienība ne tikai nolēma sniegt būtisku finansiālu atbalstu, bet arī pēc iespējas lielākā mērā iesaistīt Rietumbalkānus savos reaģēšanas pasākumos. Lai gan reģions saņēma atbalstu arī no citiem partneriem, tomēr, pateicoties elastīgām procedūrām un savlaicīgi pieņemtiem lēmumiem, atkal ir izrādījies, ka Eiropas Savienība ir visefektīvākā un uzticamākā reģiona partnere.

Rietumbalkānu **iedzīvotāju** labā Eiropas Savienība ir mobilizējusi **finanšu paketi vairāk nekā 3,3 miljardu euro apmērā**². Šajā summā ir ietverta līdzekļu pārdale no **Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta**³ (**38 miljoni euro**, kas paredzēti tūlītējam atbalstam veselības nozarei, jo īpaši piegādājot tādus cilvēku dzīvības glābšanai vajadzīgus svarīgus izstrādājumus kā individuālie aizsardzības līdzekļi, testu komplekti un plaušu mākslīgās ventilācijas iekārtas⁴, **389 miljoni euro**, kuri paredzēti **sociālās un ekonomiskās atveseļošanās vajadzību** apmierināšanai, un vēl **455 miljoni euro**, kas ietverti reģionam paredztā **ekonomikas atjaunošanas paketē**, kuru īsteno ciešā sadarbībā ar starptautiskām finanšu iestādēm), kā arī priekšlikums⁵ piešķirt **makrofinansiālo palīdzību 750 miljonu euro apmērā** un atbalsta **pakete (1,7 miljardi euro)** no **Eiropas Investīciju bankas**. **Neaizsargātiem bēgļiem un migrantiem** Eiropas Savienība arī sniedz **tūlītēju humāno palīdzību**, kas sasniedz **4,5 miljonus euro** un paredzēta aizsardzībai, nepavadītu nepilngadīgo atbalstam un veselības aprūpei, tostarp ar Covid-19 saistītiem sagatavotības pasākumiem, un **8 miljonus euro** no **Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta** līdzekļiem kā ārkārtas atbalstu, kurš paredzēts Rietumbalkānos “iestrēgušajiem” migrantiem un bēgļiem. Turklāt ES **Solidaritātes fonds**, kas pieejams tām Rietumbalkānu valstīm, kuras ir sākušas sarunas par pievienošanos, tagad ir izmantojams arī sabiedrības veselību skarošu krīžu gadījumos.

Būtiska daļa no ES ekonomiskā atbalsta būs paredzēta tam, lai **palīdzētu privātajam sektoram pārvarēt likviditātes un finansiālās problēmas**, sadarbībā ar starptautiskajām finanšu iestādēm izmantojot ES finansētas garantiju shēmas.

ES atbildes reakcija atbilst **Eiropas komandas (“Team Europe”) pieejai**⁶, proti, mūsu ātrais un mērķorientētais atbalsts apvieno resursus no ES iestādēm, dalībvalstīm un finanšu iestādēm, it īpaši no Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas. Kopā ar mūsu partneriem mēs gādājam par to, ka ievērojamais ES finansējums, kas tiem jau ir atvēlēts, mērķtiecīgi palīdz tiem novērst pandēmijas izraisītās sekas. Vienlaikus dažas ES dalībvalstis sniedz arī divpusēju atbalstu – vai nu finansiālu, vai arī piegāžu dāvinājuma veidā.

² Finansējums, kas piešķirts pašreizējā daudzgadu indikatīvajā programmā 2014.–2020. gadam.

³ Šobrīd arī tiek pielāgotas un paātrinātas pašreizējās *IPA* atbalsta programmas, piemēram, ES pirmspievienošanās palīdzība lauku attīstībai (*IPARD*) un pārrobežu sadarbībai starp ES un Rietumbalkāniem (*REGIO*).

⁴ ES finansē piegādes, kas aptver aptuveni 95 000 Covid testu komplektu, 500 slimnīcu gultu, 450 plaušu mākslīgās ventilācijas iekārtu, 100 intensīvās aprūpes monitoru, 100 konteineru triāžai, 10 neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļus, kā arī vairāk nekā 4,5 miljonus aizsarglīdzekļu un simptiem medicīnas ierīču (tādu kā rentgena iekārtas, elektrokardiogrammas ierīces, DT skeneri, defibrilatori, infūzijas sūkņi), un tūkstošiem citu medicīnisko izstrādājumu (tādu kā termometri, katetri, caurulītes, šļirces, maskas). Eiropas Savienība arī segusi izmaksas par 16 tālsatiksmes lidojumiem, kas tika veikti, lai pārvadātu 750 tonnas medicīnisko izstrādājumu, kuri iegādāti no citiem avotiem.

⁵ 2020/0065 (COD), priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu paplašināšanās un kaimiņreģiona partneriem saistībā ar Covid-19 pandēmijas krīzi. 2020. gada 22. aprīlis.

⁶ Paziņojums par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)11 final), 8.4.2020.

Covid-19 uzliesmojuma rezultātā Rietumbalkānu partnervalstis ir arī **aktivizējušas Savienības civilās aizsardzības mehānismu (UCPM)** un jau sākušas saņemt palīdzību no UCPM dalībvalstīm un iesaistītajām valstīm. **Serbija, Ziemeļmaķedonija un Melnkalne**, kas ir mehānismā iesaistītās valstis, var sniegt savu ieguldījumu programmā *rescEU* (tostarp medicīnisko pret darbības pasākumu un aprīkojuma uzkrājumu veidošanā) un lūgt atbalstu no tās. “Iestrēgušie” Rietumbalkānu valstu pilsoņi ir bijuši to personu vidū, kuras tika repatriētas uz Eiropu, pateicoties UCPM organizētajiem un līdzfinansētajiem lidojumiem. Rietumbalkānu partnervalstu civilās aizsardzības iestādes arī turpmāk piedalīsies UCPM organizētajā apmācībā, vingrinājumos un ekspertu apmaiņā. ES arī **atzinīgi vērtē to vērtīgo atbalstu** medicīniskā personāla un aprīkojuma ziņā, ko Rietumbalkānu partnervalstis ir sniegušas Eiropas Savienībai un savām tuvākajām kaimiņvalstīm. Tas atspoguļo solidaritāti un pamatvērtības, kas ir ES pamatā.

Tādējādi pašreizējā pandēmija parāda, kā ES un Rietumbalkāni **kopā pārvar kopīgus izaicinājumus**. Citi šādas rīcības piemēri ir **kopīgs medicīniskā aprīkojuma iepirkums**, lēmums, saskaņā ar kuru uz reģionu neattiecinā individuālo aizsarglīdzekļu ES **eksporta atļauju shēmu**⁷, un Eiropas Komisijas Kopīgā pētniecības centra izstrādātie, **testu veikšanai vajadzīgie materiāli, kurus piegādāja ES**, lai nodrošinātu koronavīrusa testu pareizu darbību Rietumbalkānos. Ieinteresētās personas visā reģionā ir pilnībā iesaistītas Eiropas mēroga **pētniecības un inovācijas** centienos Covid-19 jomā. Turklāt viss reģions gūst labumu no tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas, ko sekmē **Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs**, savukārt kandidātvalstis no Rietumbalkāniem ir uzaicinātas par novērotājām **ES Veselības drošības komitejā**, un šīm valstīm ir piešķirta piekļuve ar to saistītajai **Agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmai**.

Pateicoties Transporta kopienas Pastāvīgā sekretariāta un *CEFTA* kopīgajam priekšlikumam, ir nodrošināts tas, ka “zaļo joslu” koncepcija ir attiecināta arī uz Rietumbalkāniem, tādējādi gādājot par būtisku preču ātru plūsmu reģiona iekšienē. Komisija ir gatava cieši iesaistīt reģionu sava “**Kopīgā Eiropas ceļveža** Covid-19 ierobežošanas pasākumu atcelšanai” īstenošanā. Papildus šai veselības jomas ārkārtas situācijai un ar to saistītajiem preču un pasažieru pārvadājumu ierobežojumiem Komisija ir apņēmusies arī ilgtermiņā veicināt labāku savienojamību ar Rietumbalkāniem, novēršot strukturālos trūkumus uz robežām starp ES un Rietumbalkāniem. Komisija ir arī izdevusi norādes⁸ par to, kā īstenot ieviestos **pagaidu ceļošanas ierobežojumus**, kas tiek piemēroti visiem nebūtiskiem ceļojumiem uz ES no trešām valstīm, tostarp par to, kā rīkoties to personu gadījumā, kuras ir spiestas uzturēties Eiropas Savienībā ilgāk, nekā tām atļauts.

Šī ES un Rietumbalkānu sadarbība un ES atbalsts **ievērojami pārsniedz to, ko jebkurš cits partneris ir sniedzis reģionam**, tādējādi atspoguļojot reģiona stratēģisko nozīmību Eiropas Savienībai. ES iestādes ir iesaistījušās intensīvās komunikācijas kampaņās, kurās atspoguļota ES palīdzības sniegšana, kā arī – kopīgi ar attiecīgajām ES dalībvalstīm – publicējušas komentārus plašsaziņas līdzekļos, atbalstījušas “**Palieciēt mājās!**” kampaņas un palīdzējušas izplatīt uz faktiem balstītu informāciju par Covid-19. Šajā sakarā publiski un stingri jāvērsas pret mēģinājumiem nepareizi atspoguļot krīzes izcelsmi un pūliņus tās apkarošanai, vienlaikus pastiprinot sadarbību, lai aizstāvētu vārda brīvību un plašsaziņas līdzekļu brīvību.

⁷ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/568 (2020. gada 23. aprīlis), ar ko uz noteiktu ražojumu eksportu attiecinā prasību uzrādīt eksporta atļauju (OV L 129, 24.4.2020.).

⁸ C(2020) 2050 final.

III. Laikposms pēc Covid-19 – ekonomikas un ieguldījumu plāns augšupejai

Rietumbalkāniem būs vajadzīgs turpmāks atbalsts, lai **tiktu galā ar Covid-19 krīzes radītajām sekām**. Kolīdz tiks atviegloti neatliekamie pasākumi, kuru mērķis ir ierobežot Covid-19 pandēmiju, sāksies jauns ciešas sadarbības posms, lai novērstu krīzes smagās sociālekonomiskās sekas. Eiropas Komisija šogad nāks klajā ar **ekonomikas un ieguldījumu plānu reģionam**.

Plānā tiks ietverta **nozīmīga, reģionam paredzētu ieguldījumu pakete**. Attiecībā uz **2021.–2027. gada laikposmu** Komisija 2018. gada 2. maijā ierosināja atvēlēt pirmspievienošanās instrumentā III kopējo piešķiruma summu 14,5 miljardu euro apmērā, no kuriem lielākā daļa ir paredzēta Rietumbalkāniem. Komisija prognozē, ka ar Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmas starpniecību tiks **divkāršota dotāciju piešķiršana**, lai tādējādi atbalstītu privātā sektora attīstību, savienojamību, digitalizāciju, zaļo programmu un ieguldījumus sociālajā jomā. Tā arī prognozē, ka, izmantojot **Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmas ietvaros** īpaši šim nolūkam izveidoto **garantijas instrumentu**, ievērojami pieaugs to **finansiālo garantiju apmērs, kuru mērķis ir atbalstīt publiskos un privātos ieguldījumus reģionā**.

Pārejai uz zaļo ekonomiku un digitālajai pārveidei būs centrāla nozīme Rietumbalkānu valstu ekonomikas darbības atsākšanā un modernizēšanā. Ieguldījumi tīrās un digitālajās tehnoloģijās un spējās – kopā ar aprites ekonomiku – palīdzēs radīt darbvietas un izaugsmi. Atbalsts arī tiks sniegts, lai uzlabotu Rietumbalkānu valstu ekonomikas **konkurētspēju, labāk savienotu šīs valstis savā starpā un ar Eiropas Savienību** un palīdzētu **sagatavot Rietumbalkānus digitālajam laikmetam**. Atbalsts tiks sniegts ekonomikai, kas darbojas cilvēku labā, tostarp sadarbojoties **izglītības un veselības jomā** (arī tādēļ, lai veidotu veselības aprūpes sistēmu noturību), kā arī tādās jomās kā **sociālā aizsardzība un iekļautība**, vienlīdzīgas iespējas, piekļuve darba tirgum (it īpaši lielākā mērā īstenojot aktīvu darba tirgus politiku), **taisnīgi darba apstākļi** (cita starpā ar sociālā dialoga stiprināšanas palīdzību) un kultūra, kā arī pētniecība un inovācija.

Īpaša uzmanība tiks veltīta **transporta un enerģētikas savienojumiem**, kas ir ļoti būtiski gan reģiona, gan ES ekonomikas attīstībai. Eiropas Savienība šogad plāno ierosināt pasākumu paketi 135 miljonu euro⁹ apmērā, lai Rietumbalkānu savienojamības programmas ietvaros finansētu vēl sešus infrastruktūras ieguldījumu projektus. Ar šo finansējumu **Eiropas Savienība pārsniegs solījumu, ko tā deva 2015. gadā, proti, līdz 2020. gadam piešķirt savienojamības programmai 1 miljardu euro ES dotāciju veidā**; savukārt uz šā finansējuma pamata tiks piesaistīti gandrīz 4 miljardi euro 45 infrastruktūras ieguldījumiem, kuru mērķis ir savienot reģionu ar Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) prioritārajām asīm un īstenot Enerģētikas kopienas projektus, kas ir abpusējās interesēs. Aktīva reģionālā sadarbība, kas tiek īstenota Enerģētikas kopienas un Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas enerģētiskās savienotības iniciatīvas ietvaros, ir labs pamats tam, lai paātrinātu ieguldījumu veikšanu šajos enerģētikas savienojumos, kā arī atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes projektos.

Eiropas Savienība turpinās veltīt īpašu uzmanību **izaicinājumiem, ar kuriem saskaras jaunieši**, it īpaši attiecībā uz nodarbinātības izredzēm, nevienlīdzību un talantīgo jauniešu paturēšanu reģionā, **lai tādējādi novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju un citas demogrāfiskās problēmas**, ar kurām reģions saskaras. **Kopš 2018. gada ir divkāršots**

⁹ Turklāt 65 miljoni euro tiks piešķirti, lai atbalstītu projektu sagatavošanu un īstenošanu Rietumbalkānu ieguldījumu sistēmas (*WBIF*) ietvaros. Tādējādi ES finansētā 2020. gada savienojamības pasākumu pakete sasniegs 200 miljonus euro.

reģionam paredzētais finansējums no programmas Erasmus+ (līdz vairāk nekā 65 miljoniem euro), pie tam lielāks uzsvars tiek likts uz profesionālo izglītību. Nākotnē vēl lielāka uzmanība tiks veltīta digitālajām prasmēm, kā arī pētniecības un uzņēmējdarbības prasmēm, lai panāktu, ka jaunieši digitālajā laikmetā varētu kļūt veiksmīgi saimnieciskajā ziņā.

Covid-19 pandēmijas rezultātā ir kļuvis acīmredzams, cik svarīga ir ES **vienotā tirgus** – ļoti būtiska mūsu **labklājības** un **izturētspējas** elementa – pienācīga darbība. Līdzīgā kārtā šī pandēmija ir skaidri parādījusi augsto sociālekonomiskās savstarpējās atkarības līmeni starp ES un Rietumbalkānu valstu ekonomikām, kā arī paša reģiona iekšienē. Tāpēc būs ļoti svarīgi **efektīvāk savienot Rietumbalkānu valstu ekonomikas – gan reģiona iekšienē, gan ar Eiropas Savienību**. Šajā nolūkā ir vajadzīga stingrāka visu Rietumbalkānu partnervalstu apņemšanās padziļināt iekļaujošu reģionālo ekonomikas integrāciju un – saskaņā ar panākto vienošanos – **attīstīt kopēju reģionālo tirgu**, balstoties uz ES *acquis* un ievērojot ES saistības, kā rezultātā reģions arī tiks **padarīts par pievilcīgāku telpu ieguldījumu veikšanai**.

Šajā ziņā būtiska nozīme ir **reģionālajām organizācijām** – Reģionālās sadarbības padomei, Transporta kopienai, Enerģētikas kopienai un Centrāleiropas brīvās tirdzniecības zonai. ES finansētiem projektiem ir bijusi arī svarīga loma tirdzniecības šķēršļu samazināšanā¹⁰.

Visiem šiem atbalsta pasākumiem ir vieni un tie paši mērķi, proti, pārveidot Rietumbalkānu partnervalstis par **funkcionējošām tirgus ekonomikām, kas spēj pilnībā integrēties ES vienotajā tirgū**, uzlabot uzņēmējdarbības un ieguldījumu vidi, tādējādi sekmējot tirdzniecības plūsmu pieaugumu reģiona iekšienē un tirdzniecībā ar Eiropas Savienību¹¹, un radīt darbvietas un iespējas, tādējādi samazinot intelektuālā darbaspēka emigrāciju no reģiona. Tādēļ pašreizējā krīze nedrīkst novirzīt uzmanību no tādiem galvenajiem strukturālajiem trūkumiem kā augsts bezdarba līmenis (jo īpaši jauniešu vidū), zems līdzdalības līmenis darba tirgū (it īpaši sieviešu vidū), prasmju neatbilstība darba tirgus vajadzībām, nepietiekama sociālā aizsardzība, zems lauksaimniecības ražīgums un konkurētspēja, kā arī nediversificēta energoapgāde un zema energoefektivitāte. Vispārātais ekonomikas un finanšu dialogs, kura pamatā ir partnervalstu **ekonomikas reformu programmas**, vēl aizvien ir svarīgs satvars makroekonomikas un strukturālo reformu vadīšanai un atbalstīšanai.

Ekonomikas un ieguldījumu plāna mērķis būs **stimulēt ilgtermiņa atveseļošanos**, veicināt ekonomikas izaugsmi un atbalstīt reformas, kas ir vajadzīgas, lai virzītos ceļā uz Eiropas Savienību. Šis ekonomikas un ieguldījumu plāns orientēsies un būs saskaņots ar prioritātēm, ko Eiropas Komisija ir noteikusi savam darbam attiecībā uz 2019.–2024. gada laikposmu.

IV. Fundamentālu reformu veikšana

Atgūšanās no pašreizējas krīzes būs efektīva tikai tad, ja **valstis turpinās pildīt savas reformu saistības** un sasniegt taustāmus rezultātus šo reformu īstenošanā. Tas ir svarīgs priekšnoteikums šo valstu Eiropas perspektīvas realizēšanai. Papildus turpmākām

¹⁰ Piemēram, tika modernizēta akcīzes nodokļa datu apmaiņas sistēma, lai nodrošinātu to kravas automobiļu agrīnu elektronisko identifikāciju, kas pārvadā pirmās nepieciešamības preces; šī identifikācijas informācija tiek paziņota robežšķērsošanas vietām, lai ļautu kravas automobiļiem šķērsot robežu pa “zaļajām joslām”.

¹¹ Šajā sakarā Komisija 3. aprīlī ierosināja pagarināt autonomos tirdzniecības pasākumus, kurus ES attiecinājusi uz Rietumbalkānu valstīm, vēl par 5 gadiem, proti, līdz 2025. gada beigām (COM(2020) 135 final). 2020/0051 (COD).

ekonomikas reformām šajā nolūkā **lielāka uzmanība jāpievērš tiesiskumam, kā arī demokrātisko iestāžu un valsts pārvaldes darbībai.**

Ļoti svarīgi ir stiprināt **tiesiskumu visos tā aspektos.** Šim nolūkam ir vajadzīga neatkarīga un efektīva tiesu vara, stabili rezultāti cīņā pret korupciju, organizēto noziedzību un terorismu, kā arī pamattiesību (tostarp vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu brīvības) efektīva aizsardzība. Konkrētāk – ir ļoti svarīgi, lai krīzes laikā veiktie ārkārtas pasākumi netiktu īstenoti uz pamatprincipu un vērtību rēķina un lai šādi pasākumi paliktu samērīgi un laika ziņā ierobežoti un tiktu pakļauti demokrātiskai pārraudzībai.

Balstoties uz jau esošo intensīvo sadarbību, ir ļoti būtiski nodrošināt nepārtrauktu aktīvu iesaisti, veicot kopīgas un savstarpēji saskaņotas darbības **drošības** jomā (tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanā un terorisma finansēšanas risku novēršanā), kā arī **migrācijas un robežu pārvaldības** jomā. **Spēcīgākas demokrātiskās institūcijas un iekļaujošāki demokrātijas procesi** vēl aizvien ir svarīgas prioritātes. **Valsts pārvaldes reforma** ir ļoti būtiska, lai uzlabotu pārvaldību visos līmeņos. Tas cita starpā nozīmē lielāku pārredzamību un pārskatatbildību, publisko finanšu pareizu pārvaldību un profesionālākas pārvaldes iestādes. Kopā ņemot, iepriekš minētie elementi veido pamatu ilgtspējīgai ekonomikas atlabšanai.

Komisija joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt reģionu šo reformu īstenošanā. Turpmāki pasākumi tiks izklāstīti Komisijas paziņojumā, kas paredzēts vēlāk šā gada laikā.

Covid-19 krīze ir pārbaudījums mūsu solidaritātei un apņēmībai, taču tā arī ir spēcīgs apliecinājums tam, kā mēs – eiropieši ar kopīgu likteni – spējam ciešāk sadarboties. Šajā sakarā mēs atzīstam, ka mūsu partneriem Rietumbalkānos būs jāatrod sava vieta gaidāmajā pārdomu procesā par Eiropas nākotni. Kopā mēs pārvarēsim šo krīzi un atgūsīsimies no tās. Un kopā mēs vēl lielākā mērā stiprināsim mūsu sadarbību, lai palīdzētu mūsu partneriem izpildīt prasības, kas vajadzīgas dalībai Eiropas Savienībā.

**